

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Мариета Иванова Конова

по процедура за придобиване на ОНС „доктор“, в професионално направление 8.2. Изобразително изкуство, научна специалност Изкуствознание и изобразителни изкуства, на катедра „Индустриален дизайн“, ФПИ, НХА, по дисертационен труд на тема „Формообразуване и творчески методи при дизайна на мебели за жилищен интериор в България в началото на ХХІ век“

докторант: Диана Василева Василева

научен ръководител: доц. д-р Димитър Добревски

Дисертационният труд на докторант Диана Василева е с тема „Формообразуване и творчески методи при дизайна на мебели за жилищен интериор в България в началото на ХХІ век“ и изследва актуалните тенденции в сферата на съвременния интериор. Неограничените технологични възможности на века, навлизането на дигитализацията и новите технологии, довеждат до търсене на нови функции, отговарящи на съвременните изисквания към мебелите, а също до необходимост от нови подходи на формообразуване. Интересен е погледът в позиционирането на творческите методи в контекста на взаимодействието човек – среда.

Диана Василева има научни интереси в областта на жилищния интериор и мебелния дизайн с неговите изразни средства, функционалност и естетика. Реализира три научни публикации и изпълнява минималните национални изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ за научна област 8. Изкуства в професионално направление 8.2. Изобразително изкуство, както и изискванията на НХА. Научен ръководител на докторанта е доц. д-р

Димитър Добревски. Със заповед на ректора на НХА № 0357-О/ 28.11.2023 г. и решение на Факултетния съвет на ФПД с протокол № 1/25.09.2023 година е назначено научно жури. По откритата процедура няма допуснати нарушения.

Дисертационният труд е с общ обем от 412 страници. Състои се от увод, изложение в пет глави, изводи, заключение и приноси, разработени в 243 страници, библиография. Съдържа още списък на илюстрациите и три приложения, две от които със снимков материал и едно с данни от анкета. Литературните източници към труда са общо 136 от които 96 на български, 35 чуждоезични и 40 онлайн. Приложение 1 съдържа 218 илюстрации. Приложение 2 съдържа скици от апробация на методиката за дизайнерско проектиране на мебели, създадена за целите на труда. Приложение 3 включва въпроси и отговори от анкета.

Авторефератът в 45 страници ясно и категорично пресъздава основния текст. Съдържанието на дисертационния труд напълно отговаря на законовите разпоредби за присъждане на ОНС „доктор“ (чл. 6 глава втора на ЗРАСРБ). Основните постижения и резултати от дисертационния труд са публикувани в самостоятелни научни статии.

Основна цел на дисертационния труд е изследването на базови подходи на формообразуване при мебелите. За постигането ѝ са разгледани факторите на дизайнерско проектиране при изделията, които са предмет на този труд. Анализирани са организацията на съвременното жилище, като са разгледани особеностите във всяка зона по отделно. Направен е структурен анализ на различните мебелни групи. Описани са основните функционални елементи на всяка от тях. Разгледани са световни и български образци от различни периоди. Акцентът е върху мебелите от началото на ХХІ в. до днес, с цел максимално точно анализиране на настоящите подходи на формообразуване.

Дисертацията представя съвременните методи и тенденции в дизайна на мебели за жилищния интериор. Обект на дисертационния труд са мебелите за жилищен интериор. Анализирани са факторите, влияещи върху дизайнерското проектиране, като се акцентира на формообразуването при разглежданите изделия.

Проследено е развитието на формообразуването при мебелите за жилищен интериор в България, като са обобщени базовите подходи, използвани в световен план, с цел надграждане над тях и търсене на нови, спомагащи дизайнерското проектиране – съвременни подходи при дизайна на мебели за жилищен интериор и фактори, влияещи върху формообразуването на мебелите.

Важен момент в дисертацията е акцентирването върху ролята на структурата за функционалността и естетиката, потенциалът на природните форми и структури като вдъхновение за нови интерпретации и трансформации и как чрез тази естетика и функционалност се изгражда взаимоотношението човек – среда в XXI век.

Първа глава от изследването включва кратък преглед на историческото развитие на мебелите, от появата на човешка дейност до съвремие. Правят се паралели, разглеждат се общи специфики на проектиране и производство на мебели в България и в други държави. Акцент са водещите тенденции при дизайна на мебели в световен мащаб.

Във втора глава на дисертацията озаглавена „Мебелите в жилищния интериор – зони, характеристики, класификация“ се разглеждат архитектурните белези на жилищата, характеристиките на домакинствата (като състав и големина), зоните в съвременното жилище с протичащите дейности. На тази основа са определени функциите на мебелите и е изготвена обширна авторска класификация. Направени са изводи за развитието и организацията на пространствата и мебелите в съвременното жилище: Навлизането на нова техника и оборудване е един от факторите,

който дава своето отражение при конфигурациите на мебелите. Вследствие на това се наблюдава отпадане или трансформиране на някои мебели и функции като се акцентира върху необходимостта от добра организация и комфорт в жилището.

Трета глава разглежда факторите и изискванията при проектиране на мебели за жилищния интериор. Разгледана е широкоспектърната роля на компютърните технологии в интериорния дизайн.

В четвърта глава са дефинирани и разгледани обстойно различните подходи при формообразуване на мебели за жилищния интериор. Направена е класификация на формите и са изведени базови принципи. Разгледана е ролята и необходимостта от творчески подходи в съвременния дизайн. Засегната е темата за обвързаността им с креативните индустрии и ползите от резултатите на настоящия труд.

Пета глава е структурирана в две части. Първата част се състои от научно-емпирично изследване (анкета), а във втората се разглеждат методите на дизайнерско проектиране и тяхното приложение при дизайна на мебели.

„Формообразуване и творчески методи при дизайна на мебели за жилищен интериор в България в началото на XXI век“ е оригинален авторски труд. Темата е актуална и не е разглеждана през последните десетилетия в научната литература. Новите идеи се осъществяват на базата на вътрешния усет на твореца и дизайнер и неговата адекватност към предизвикателствата на XXI век, високите стандарти и изисквания, които поставя съвременния жилищен интериор.

Напълно подкрепям изведените от докторанта приноси на дисертацията, а именно:

Синтезирани са исторически данни, свързани с реализацията на мебелните дизайнери в България и в чужбина за разглеждания период, липсващи до момента в научната литература.

Създадена е широкоспектърна и изчерпателна авторска класификация на мебели, отговаряща на съвременните условия и необходимост в жилищния интериор.

Създадени са три авторски класификации, включващи разнородни подходи на формообразуване. Разгледани са следните аспекти: обобщаващ принципите на формообразуване; разпространени подходи при мебелите; формални подходи.

Комплексно са разгледани подходите на формообразуване, сведени към проблемите на мебелния дизайн.

Направен е анализ на неразглеждан в научната литература до момента период за състоянието на мебелния дизайн в България на базата на резултати от емпирично изследване. Изведените изводи са дадени като опорни точки за перспективни разработки.

Научно - приложни приноси:

Обобщена е информация, свързана с организацията в зоните на жилищния интериор, с цел спомагане дизайнерското проектирането на мебели. Разгледани са актуални промени свързани с преорганизация на жилищното пространство, вследствие на съвременния начин на живот.

Синтезирана е основна терминология, използвана в дизайна, имаща приложение при мебелите. На базата на нея работещите в сферата могат бързо да се ориентират относно ключови понятия, свързани с мебелното проектиране и производство.

Осъщественият структурен анализ на мебелите по групи, има приложение в дизайнерската практика.

Вследствие на изготвяне на класификация на формите и подходите на формообразуване е създаден аналитичен подход за вземане на обосновани решения, свързани с въпросите на формоизграждане. Той има приложение в обучението и професионалната практика. Направен е анализ на тенденциите в мебелния дизайн и производство в България за разглеждания

в период. Целта му е откриване на неблагоприятни практики, на базата на които са извлечени изводи за възможни решения и перспективи.

Предложена е методика за проектиране на мебели на базата на проучените проблеми в практиката на дизайнери и студенти. Използвани са лични наблюдения от практиката и наблюдения на образци на мебели за откриване на слаби страни в проектантската практика.

Бих добавила като принос представения илюстративен материал, който архивира и онагледява основните пунктове в научното изследване.

В заключение се налага мнението ми, че дисертацията показва научните търсения на докторанта в областта на формообразуването и творческите методи при мебелния дизайн за съвременния жилищен интериор, където традиционните техники, посредством съвременните методи за създаване, структуриране и формообразуване извеждат интериора до нова визия, функционалност и естетика. Дигиталните технологии в XXI век, заедно с разнообразните техники и материали, са предпоставка за иновации на съвременния творец.

Въз основа на запознаването с представения дисертационен труд, като подчертавам още веднъж достойнствата му с неговата актуалност и научни и научно-приложни приноси, давам положителна оценка и намирам за основателно да предложа да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“, в научна специалност 8.2. Изкуствознание и изобразителни изкуства, на Диана Василева Василева – докторант в катедра „Индустриален дизайн“, Факултет за приложни изкуства, НХА.

12.02.2024 г.

доц. д-р Мариета Иванова Конова